

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului Cristian Moldovan

Primarul orașului Luduș

Blvd. 1 Decembrie 1918, nr. 26, Luduș, cod poștal 545200, jud. Mureș

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 4546 / 9 MAR. 2020

RECOMANDAREA

Nr. 72 din 9. MAR. 2020 2020

referitoare la respectarea prevederilor art. 49 din Constituție privind protecția copiilor și a tinerilor

Prin petiția înregistrată la Instituția Avocatul Poporului - Biroul Teritorial Cluj - Napoca sub nr. 1156/11.06.2019, **doamna** , având domiciliul în mun. , str. , nr. , ap. , jud. ne-a sesizat în legătură cu o încălcare a art. 22 din Constituția României, referitor la dreptul la viață și la integritate fizică și psihică raportat la art. 49 din Constituția României privind protecția copiilor și a tinerilor solicitând punctual, potrivit art. 14 din Legea nr. 35/1997, republicată:

- a) Sesizarea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, a instanței de judecată precum și a oricăror alte instituții și autorități competente privind exercitarea autorității părintești cu privire la minora , exclusiv de către subsemnata;
- b) Promovarea interesului superior al minorei prin restabilirea relațiilor familiale față de mamă și încetarea fenomenului de alienare parentală din partea tatălui;
- c) Respectarea dreptului minorei la o dezvoltare fizică și morală normală, la echilibru socioafectiv și la viață de familie prin restabilirea domiciliului minorei la mamă;
- d) Elaborarea unui studiu cu privire la exercitarea și respectarea drepturilor copilului și a unor recomandări, măsuri pentru respectarea interesului superior al minorei la nivel de politici publice și la nivel legislativ.

Petenta a arătat că este **mama minorei** , , **născută la data de** ,
din căsătoria cu , Prin Sentința civilă nr. , pronunțată de Judecătoria
Cluj-Napoca, în ședința publică din data de 22.01.2018, instanța a admis în parte cererea reclamantei
și a dispus desfacerea căsătoriei încheiate la data de 06.10.2007, din culpa comună a părților,
exercitarea în comun a autorității părintești asupra minorei , stabilind totodată
domiciliul minorei la mamă, respectiv în municipiul , **str.** , **nr.** , **ap. 1**
jud. . La data de 30.01.2019 Tribunalul Cluj, prin Decizia civilă nr. , a admis în
parte apelul formulat de , în sensul că a stabilit un nou program de vizită,
fiind menținute restul dispozițiilor instanței de fond, inclusiv cele referitoare la domiciliul
minorei.

Imediat după pronunțarea Sentinței civile nr. , , respectiv la data de 29.01.2018 tatăl
a luat-o pe minoră, fără știința și fără acordul mamei și a dus-o în localitatea , jud. ,
unde locuiește bunica paternă a fetei, refuzând de la acea dată să o mai aducă la domiciliul stabilit
de instanță, în pofida insistențelor și a tuturor demersurilor legale efectuate de petentă.

Petenta arată că, de la data de 29.01.2018 până la data depunerii petiției (adică de aproape
18 luni), fetița locuiește în , iar dânselor i s-a permis foarte rar să vorbească cu fetița și să o
viziteze. Mai mult, cu ocazia vizitelor, nu are voie să rămână vreun moment singură cu fetița vizitele
desfășurându-se exclusiv în prezența tatălui sau a unui membru din familia acestuia. În ultima
perioadă îi sunt interzise atât vizitele, cât și convorbirile telefonice, iar tatăl a blocat numărul de
telefon al mamei astfel încât este imposibilă orice legătură cu minora. Totodată, mama arată că, de
când fetița se află la , este complet schimbată, timorată, închisă în sine, dintr-un copil plin de
viață, fericit și care știa să se bucure de plăcerile copilăriei a ajuns un copil traumatizat și abuzat
emoțional.

În condițiile în care tatăl a luat minora de acasă și a refuzat să o înapoieze la domiciliul
stabilit de instanță petenta s-a adresat atât Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția
Copilului Cluj, Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș, Primăriei
orașului , cât și organelor de poliție în scopul respectării sentinței pronunțate de instanță, dar
și pentru protejarea interesului superior al minorei.

De asemenea, în vederea restabilirii domiciliului legal al minorei a fost demarată executarea
silită, în cadrul dosarului execuțional nr. , aflat pe rolul Biroului Executorului
Judecătoresc . Cu toate că a fost parcursă întreaga procedură prevăzută de art. 910 –
914 Cod procedură civilă privind Executarea hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii
referitoare la minori și de art. 903 – 906 Cod procedură civilă privind Executarea silită a altor
obligații de a face sau a obligațiilor de a nu face, nu s-a reușit punerea în executare a Sentinței civile
nr. , pronunțată de Judecătoria Cluj Napoca până la data de 11.06.2019, în ciuda
demersurilor efectuate de executor.

În urma demersurilor efectuate de petentă, în cadrul dosarului nr. , în ședința
din data de 02.07.2019 **Tribunalul Mureș a admis în parte cererea de emitere a ordinului de**
protecție formulată de reclamanta , **reprezentant legal al minorei** , **în**
contradictoriu cu pârâtul și a dispus a obligarea pârâtului la respectarea următoarelor

obligatii sau interdicții, pentru o perioadă de 6 luni: *"Dispune încredințarea minorei către mama apelantă, stabilindu-i-se totodată reședința la locuința acesteia situată în str. nr. ap. jud. Obligă pârâtul la păstrarea unei distante minime de 100 m față de victimă, față de mama acesteia, (apelanta în cauză) și față de locuința acestora: Interzice pârâtului oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondența sau în orice alt mod cu victima. Respinge cererea pârâtului de obligare a reclamantei la plata cheltuielilor de judecată în prima instanță și înlătură obligatia stabilită în sarcina acesteia de plata către stat a sumei de 100 lei cu titlu de cheltuieli judiciare. Obligă pârâtul să plătească reclamantei cheltuieli de judecată de 1000 de lei în apel. Acordă apărătorului din oficiu, d-l avocat desemnat în apel pentru intimat onorariu parțial de 200 de lei care se va plăti din fondurile MJ către Baroul Mureș. Dispune și obligă pârâtul să urmeze un program de consiliere psihologică pe durata măsurilor de protecție. Aduce la cunostință părților că încălcarea oricăreia dintre măsurile dispuse prin ordinul de protecție constituie infracțiune, conform art. 32 alin. (1) din Legea nr.217/2003. Executorie. Definitivă. Pronunțată azi, 02.07.2019, în condițiile art.402 teza ultimă Cod de procedură civilă. "*

În scopul verificării situației Instituția Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Cluj - Napoca - Avocatul Copilului, s-a adresat Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș, Serviciului Public de Asistență Socială din cadrul Primăriei Luduș, Parchetului de pe lângă Judecătoria Luduș și Parchetului de pe lângă Judecătoria Cluj-Napoca.

În scopul verificării situației Instituția Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Cluj - Napoca - Avocatul Copilului, s-a adresat Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș, Serviciului Public de Asistență Socială din cadrul Primăriei Luduș, Parchetului de pe lângă Judecătoria Luduș și Parchetului de pe lângă Judecătoria Cluj-Napoca.

În urma răspunsurilor și a documentelor transmise de către instituțiile sesizate, apreciem că acestea nu și-au îndeplinit corespunzător atribuțiile, demersurile efectuate denotă superficialitate în analiza situației și aplicarea eronată a dispozițiilor legale astfel încât deciziile luate nu au avut ca finalitate protejarea interesului superior al copilului.

Astfel informațiile comunicate de Primăria orașului Luduș cu privire la acest caz **denotă necunoașterea prevederilor legale cuprinse în art. 448 alin. (1) pct. 1 Cod procedură civilă** ("*(1)Hotărârile primei instanțe sunt executorii de drept când au ca obiect: 1.stabilirea modului de exercitare a autorității părintești, stabilirea locuinței minorului, precum și modul de exercitare a dreptului de a avea legături personale cu minorul;*") privind caracterul executoriu, de drept, al hotărârii primei instanțe având ca obiect stabilirea modului de exercitare a autorității părintești, stabilirea locuinței minorului, precum și modul de exercitare a dreptului de a avea legături personale cu minorul. Norma legală reglementează în cazul acestor drepturi și raporturi juridice un înalt grad de protecție, pentru care legiuitorul prezumă urgența realizării, astfel încât, dacă ele au fost acordate ori stabilite printr-o hotărâre judecătorească de primă instanță, aceasta se bucură în mod provizoriu, vremelnic, de caracter executoriu de drept, anterior rămânerii ei definitive. Includerea acestor hotărâri în rândul celor executorii provizoriu de drept este justificată de interesul superior al copilului, ceea ce constituie un principiu fundamental al întregii legislații privind protecția și ocrotirea minorului.

Mai mult nu sunt cunoscute dispozițiile art. 18 din Legea nr. 272/2004. Astfel potrivit art. 18 alin. (5) *”În cazul în care unul dintre părinți împiedică sau afectează în mod negativ legăturile personale ale copilului cu celălalt părinte, prin nerespectarea programului stabilit de instanță sau convenit de părinți, celălalt părinte poate cere serviciului public de asistență socială sau, după caz, persoanelor cu atribuții de asistență socială în circumscripția căruia se află locuința copilului, să monitorizeze relațiile personale cu copilul pentru o durată de până la 6 luni.”* Prin această dispoziție legală s-a urmărit asigurarea cadrului legal pentru monitorizarea vizitelor oricărui dintre părinți dacă celălalt părinte împiedică sau afectează în orice fel dreptul copilului de a menține legături cu ambii părinți, nefiind necesară pronunțarea unei sentințe de către instanță. Cu toate acestea reprezentanții autorității publice, au înțeles să respingă cererea mamei de monitorizare a vizitelor invocând dispozițiile art. 18 alin. (6) teza finală care reglementează o situație diferită, respectiv **dreptul persoanelor cu atribuții de asistență socială să asiste și în timpul găzduirii copilului** de către părintele la care copilul nu locuiește în mod obișnuit ”dacă instanța judecătorească a dispus monitorizarea printr-o sentință definitivă.”

Fișa de observație utilizată de serviciul public de asistență socială în activitatea de identificare a situației de risc la care poate fi supus copilul conform dispozițiilor cuprinse în H.G. nr. 691/2015 pentru aprobarea metodologiei de lucru privind colaborarea dintre direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului și serviciile publice de asistență socială și modelul standard al documentelor elaborate de către acestea, **nu este completată corespunzător**, de exemplu: la cap. 2 situația socială pct. k) faptul că minora locuiește la o altă adresă decât cea stabilită de instanță prin sentința executorie nu reprezintă o situație de risc pentru minoră, la cap. 4 pct. i) nu este identificată ca și situație de risc pentru copil imposibilitatea frecventării grădiniței la care era înscrisă, respectiv cea de la domiciliul stabilit de instanță, din Cluj - Napoca.

În conformitate cu dispozițiile art. 8 alin. (7) lit. j) - Anexa 2 din H.G. nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, direcțiile/serviciile de asistență socială *„colaborează cu direcția generală de asistență socială și protecția copilului în domeniul protecției copilului și îi transmite acesteia toate datele și informațiile solicitate din acest domeniu”*, iar direcția generală de asistență socială și protecția copilului *”asigură, la cerere, consultanță de specialitate gratuită privind acordarea serviciilor sociale și a beneficiilor sociale în domeniul protecției familiei și a drepturilor copilului; colaborează cu alte instituții responsabile pentru a facilita accesul persoanelor la aceste drepturi;”*(conform dispozițiilor art. 10 lit. e) pct. 7 - Anexa 1 din H.G. nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal).

Raportat la prevederile art. 8 alin. 7 lit. a) Anexa 2 din H.G. nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, potrivit cărora direcția de asistență socială înființată în subordinea consiliului local: *„monitorizează și analizează situația copiilor din unitatea administrativ-teritorială, precum și modul de respectare a drepturilor copiilor, asigurând centralizarea și sintetizarea datelor și informațiilor relevante, în baza unei fișe de monitorizare aprobate prin ordin al ministrului muncii și justiției sociale”* rezultă că, **la nivelul unității administrative teritoriale**

nu se exercită în mod corespunzător atribuțiile specifice în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului.

Potrivit art. 14 din Hotărârea Guvernului nr. 691/2015 pentru aprobarea Procedurii de monitorizare a modului de creștere și îngrijire a copilului cu părinți plecați la muncă în străinătate și a serviciilor de care aceștia pot beneficia, precum și pentru aprobarea Metodologiei de lucru privind colaborarea dintre direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului și serviciile publice de asistență socială și a modelului standard al documentelor elaborate de către acestea *“(1)Coordonarea și îndrumarea metodologică a activității serviciului public de asistență socială, în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului, sunt asigurate de direcția generală de asistență socială și protecția copilului de la nivel județean. (2) În vederea îndeplinirii atribuțiilor prevăzute la alin. (1), direcția generală de asistență socială și protecția copilului desemnează asistenți sociali responsabili cu menținerea legăturii cu serviciul public de asistență socială. Un asistent social poate fi responsabil cu coordonarea și îndrumarea metodologică a activității mai multor servicii publice de asistență socială în domeniul protecției și promovării drepturilor copiilor. Direcția generală de asistență socială și protecția copilului poate înființa compartimente specializate în coordonarea și îndrumarea metodologică a activității serviciului public de asistență social.”*

În exercitarea competențelor legale conferite de acest text de lege persoanele desemnate pentru menținerea legăturii cu serviciul de asistență social din cadrul primăriei îndeplinesc, conform art. 15, următoarele atribuții principale: *”d) îndrumă metodologic reprezentanții serviciului public de asistență socială de la nivel local în activitatea lor curentă de identificare și evaluare a copilului și familiei acestuia, precum și în activitatea de planificare și monitorizare a intervenției. În acest sens fiecare responsabil efectuează trimestrial cel puțin o deplasare în fiecare unitate administrativ-teritorială; g) asigură îndrumare metodologică serviciilor publice de asistență socială, la cererea acestora, în elaborarea strategiilor locale de dezvoltare, în scrierea de proiecte, precum și în orice altă activitate care vizează prevenirea separării copilului de părinți; h) sprijină conducerea serviciului public de asistență socială în activitatea de identificare a nevoilor de formare continuă a personalului.”*

În temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României coroborat cu și ale art. 15 alin. (1) lit. f), art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

Primarul orașului Luduș, în temeiul art. 154 alin. (1) și alin. (6) din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul Administrativ care îi conferă funcția de garant al respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, a prevederilor Constituției, precum și punerea în aplicare a legilor, în

calitatea sa de autoritate publică executivă a administrației publice locale, **va dispune măsurile necesare pentru:**

1. **Formarea profesională continuă a întregului personal din cadrul Serviciului de asistență socială** în domeniul prevederilor legale aplicabile respectării, promovării și protecției drepturilor copilului, inclusiv în Legea nr. 272/2004 și Codul de procedură civilă, până în data de 30.06.2020.

2. **Solicitarea sprijinului de specialitate al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș** privind coordonarea și îndrumarea metodologică a activității serviciului public de asistență socială, în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului.

Primarul orașului Luduș va informa Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Cluj-Napoca, în termen de 30 de zile, cu privire la însușirea Recomandării și cu privire la măsurile dispuse.

AVOCATUL POPORULUI

București, 06 martie 2020